

Handläggare
Sigita Jogminaite
Telefon: 08-50825194**Till**
Kommunstyrelsen

Remiss av Översyn av markvärdet i resursfördelningen för ekonomiskt bistånd

Kontorsutlåtande med hänvisning till kort remisstid

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2026/853

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialförvaltningens kontorsutlåtande översänds till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Sweco har på uppdrag av stadsledningskontoret utrett resursfördelningsmodellen för ekonomiskt bistånd för att säkerställa att medlen fördelas efter faktiska behov. Eftersom de tidigare markvärdena från 2013 inte längre speglade skillnaderna i biståndstagande på ett korrekt sätt, har en ny modell tagits fram.

Den nya modellen justerar attraktivitetsvariabeln (som baseras på markvärde, juridisk form och hustyp) genom uppdaterade markvärden från 2019 och en ny indelning av attraktivitetsgrupper, vilken tillämpas från och med budget 2026. En förändring av modellen i enlighet med Swecos förslag resulterar i omfördelning av medel på upp till 6,9 mnkr, för de flesta stadsdelsnämnderna blir dock effekterna betydligt mindre.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att resursfördelningsmodellen för ekonomiskt bistånd revideras enligt följande:

1. Modellen uppdateras till att använda oviktade markvärden från år 2022.
2. Attraktivitetsgrupperna ska delas in i sex grupper i enlighet med förslaget i Swecos översyn (se bilaga).
3. Den reviderade modellen ska användas i Stockholms stads budget för år 2027 och framåt.

Socialförvaltningen
Avdelningen för strategi och utvecklingStorforsplan 36
Box 44
123 21 Farsta
Växel 08-50825000
Fax
socialforvaltningen@stockholm.se
<https://start.stockholm>

Beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för strategi och utveckling.

Bakgrund

Stadens budget för ekonomiskt bistånd fördelas till stadsdelsnämnderna utifrån en resursfördelningsmodell. Modellen

delar in befolkningen i 432 grupper baserat på variabler som inkomst, utbildning, sysselsättning, arbetslöshet och områdets attraktivitet.

Fokus i detta ärende är attraktivitetsvariabeln, som bygger på markvärde, hustyp och juridisk form. Fram till budget 2025 användes markvärden från 2013. En översyn 2022 visade dock att dessa äldre siffror inte längre förklarade skillnaderna i biståndstagande på ett korrekt sätt.

En ny indelning för attraktivitetsvariabeln har tagits fram, baserad på analyser av budget 2023 och markvärden från 2019. Den nya indelningen tillämpas för första gången i budget 2026 för att göra resursfördelningen mer träffsäker.

Ärendet

När kommuner fördelar budgetmedel för ekonomiskt bistånd mellan olika stadsdelar eller nämnder används en statistisk modell. Modellen ska fördela resurser utefter förväntat behov av försörjningsstöd baserat på faktorer som påverkar risken för långvarigt biståndsbehov. I vissa äldre resursfördelningsmodeller har markvärdet för fastigheter/flerfamiljehus ingått som en variabel. Markvärden fungerar som en indikator på ett område/stadsdels socioekonomiska status och boendekostnader. Om markvärdena inte uppdateras regelbundet speglar de inte längre den faktiska socioekonomiska verkligheten eller stadsutvecklingen (t ex nybyggnationer eller förändrade bostadspriser), vilket leder till snedfördelning av budgeten.

Resursfördelningsmodellen för ekonomiskt bistånd har setts över av Sweco eftersom den tidigare modellen från 2022 inte längre matchar dagens mönster för biståndstagare. Sweco föreslår att modellen uppdateras med de senaste markvärdena från 2022 och att staden går över från viktade (justerade värden) till oviktade¹ (absoluta värden) markvärden för att minska administrationen och komplexiteten, eftersom effekten av viktningen är marginell. Dessutom föreslås att antalet attraktivitetsgrupper minskas från åtta till sex, vilket gör att befolkningen delas in i 324 grupper istället för tidigare 432.

Denna förändring bedöms göra modellen mer robust med mindre svängningar mellan åren och lägre risk för slumpmässiga skillnader. Förslaget resulterar i en omfördelning av medel mellan stadsdelsnämnderna på upp till 6,9 miljoner kronor inför budget 2026, där de flesta dock märker en betydligt mindre effekt. Eftersom modellen även används för verksamhetsområde

¹ Ett oviktat markvärde är ett direkt genomsnitt eller summerat värde på marken i ett visst område, utan att hänsyn tas till hur många som bor där eller hur marken är fördelad.

arbetsmarknadsåtgärder påverkas även budgetfördelningen för detta område på samma sätt.

Förvaltningens synpunkter

Socialförvaltningen bedömer att Swecos föreslagna revideringar av resursfördelningsmodellen för ekonomiskt bistånd i många delar är relevanta och kan bidra till en uppdaterad fördelning som bättre motsvarar de faktiska behoven samtidigt som påverkan på stadsdelsnämnderna blir relativt låg. Förslaget innebär att markvärdena uppdateras till 2022 års värden, att beräkningarna baseras på oviktade markvärden för att underlätta administrationen samt att attraktivitetsgrupperna minskas från åtta till sex grupper. Samtidigt innebär den förändring som föreslås att stadsdelsnämnderna i ytterstaden får en lägre tilldelning medan stadsdelsnämnderna i innerstaden får en högre tilldelning. För att kunna bedöma den samlade påverkan på de stadsdelsområden som förlorar på fördelningen hade det varit bra med en längre tidsserie där man kunnat följa utfall i relation till föreslagen förändring för att se hur det skulle slå mot inner- respektive ytterstadsdelar.

Även om den samlade påverkan på stadsdelsnämnderna bedöms som relativt låg, kan marginaleffekterna för enskilda nämnder få betydande konsekvenser för deras möjlighet att bedriva ett långsiktigt och förebyggande socialt arbete. På sikt kan det innebära både ett ökat antal personer med behov av ekonomiskt bistånd och ett mer långvarigt beroende för enskilda. När det tidiga, förebyggande stödet minskar försvagas individens egna skyddsnät, vilket gör vägen tillbaka till självförsörjning både längre och svårare. Detta kan över tid belasta socialtjänstens resurser ytterligare, då insatserna blir från tidigt förebyggande arbete till mer akuta och kostnadskrävande lösningar. En kompletterande socioekonomisk konsekvensanalys hade varit önskvärd för att säkerställa att förenklingen inte slår snett mot stadsdelsområden med högt underliggande bistandsbehov. Socialförvaltningen vill även skicka med att utformningen av stadens fördelningsmodell i huvudsak ligger utanför vårt verksamhetsområde, men vi är positiva till att se över olika sätt att få fram resursfördelning.

Veronica Carstorp Wolgast
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilaga

1. Översyn av markvärdet i resursfördelningen för ekonomiskt bistånd år 2026, Sweco

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Carstorp Wolgast, Socialdirektör	2026-08-31
Lina Blombergsson, Avdelningschef	2026-08-31